

BIBLIA

ΟΙ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ | ΤΟΥ «PARIS REVIEW»

Και οι επτά ήταν υπέροχοι

«Αν κάνεις τους ανθρώπους να γελάνε ή να κλαίνε εξαιτίας μικρών μαύρων συμβόλων πάνω σε λευκά φύλλα χαρτιού, τι άλλο είναι αυτό εκτός από φάρσα;». Αυτό σχολίαζε ο Κερτ Βόνεγκατ στο «Paris Review» που εκμαίευε ανέκαθεν αξιοσημείωτες συνεντεύξεις

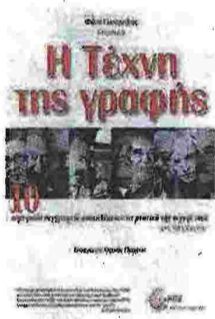
Του **Σάκη Μαλαβάκη**

«Ο» λες οι σπουδαίες υποθέσεις βιβλίων είναι καλοστημένες φάρσες που οι άνθρωποι τις κάφτουν ξανά και ξανά», επέμενε σε αυτήν τη συνέντευξη που είχε παραχωρήσει τη δεκαετία του '60 ο Βόνεγκατ, στην πρώτη γραμμή τότε, ως συγγραφέας του «Σφαγείου Νο 5». Την ίδια περίοδο περίπου, σ' ένα διαμέρισμα στη Ρώμη, ο Εζρα Πάουντ υπογράμμιζε στον συνομιλήτη του πως για να γράψει κάποιος «δεν είναι απαραίτητο να διαβάζει [...] Κατά τη γνώμη μου, μπορεί να δουλεύει με βάση την εμπειρία του από τη ζωή. Δεν ξέρω τίποτα περί μεθόδου. Το "π" είναι μακράν πιο σημαντικό από το "πώς"». Οι απόψεις των δύο αυτών προσωπικοτήτων της παγκόσμιας λογοτεχνίας αναφορικά με την τέχνη της γραφής δημοσιεύτηκαν στο, πρωτοποριακό στην εποχή του και διάσημο σήμερα, τετραμηνιαίο λογοτεχνικό περιοδικό «Paris Review».

Ήταν αρχές της δεκαετίας του '50, όταν μια ομάδα νεαρών Αμερικανών που ζούσε στο Παρίσι, αποφάσισε να ιδρύσει ένα λογο-

«Οι λέξεις είναι ένας ξεπερασμένος τρόπος να κάνουμε πράγματα, τελικά θα εγκαταλειφθούν» θεωρούσε ο μπιτ συγγραφέας Ουίλιαμ Μπάρουζ (εδώ φωτογραφισμένος το 1964 στο Παρίσι)

Φίλιπ Γκούρεβιτς (εμπρόσθια)
Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ
 Μιφ. Μαρίνα Τουλγαριδου
 Εκδ. Τόπος

τεχνικό περιοδικό, στοχεύοντας όχι τόσο στην κριτική της λογοτεχνίας όσο στην άμεση ανάδειξή της. Τον λόγο τον είχαν εξαρχής οι συγγραφείς. Στις σελίδες του περιοδικού προβλήθηκαν για πρώτη φορά ονόματα όπως ο Φίλιπ Ροθ, ο Ιταλο Καλβίνο και ο Τζακ Κέρουακ, ενώ την απουσία κριτικών και κριτικής οι υπεύθυνοι την αντικατέστησαν με τους ίδιους τους συγγραφείς. Θα ήταν οι ίδιοι οι δημιουργοί που θα έκριναν τον εαυτό τους και θα παρουσίαζαν το έργο τους και ο πιο κατάλληλος τρόπος για να γίνει αυτό ήταν η συνέντευξη. Το αποτέλεσμα υπήρξε κυριολεκτικά εξαιρετικό. Από το 1953 έως και σήμερα, οι συντάκτες του «Paris Review» συνομιλάν με τους περισσότερους κορυφαίους λογοτέχνες της εποχής μας – από τον Τ.Σ. Ελιοτ και τον Μάρκετ έως τον Παμούκ και τον Μουρακάμι και δεκάδες άλλους – προσφέροντας στο αναγνωστικό κοινό, ίσως, τις πιο αποκαλυπτικές και κυρίως ουσιαστικές

συνεντεύξεις στην ιστορία της σύγχρονης λογοτεχνίας. Κορυφαίοι συγγραφείς μιλάνε για την τέχνη της γραφής και παράλληλα αποκαλύπτουν, εκούσια ή ακούσια, ιδιαιτερότητες της συγγραφικής τους ζωής. Στον παρόντα δεύτερο τόμο της σειράς «Η Τέχνη της γραφής», που περιλαμβάνει επτά από αυτές τις μοναδικές συνεντεύξεις και επιμελείται ο πρώην διευθυντής έκδοσης του «Paris Review», Φίλιπ Γκούρεβιτς, οι συγγραφείς που μας αποκαλύπτουν είναι οι Εζρα Πάουντ, Χένρι Μίλερ, Ουίλιαμ Μπάρουζ, Ντόροθι Πάρκερ, Κερτ Βόνεγκατ, Τζέιμς Μ. Κέιν και Ρόμπερτ Λόουελ. Οι συντάκτες δρουν απλώς σαν καταλύτες και οι συνεντευξιαζόμενοι ουσιαστικά αυτοπαρουσιάζονται. Ετσι μαθαίνουμε ότι ο Μίλερ θα καλωσόριζε «τη μέρα που ο κινηματογράφος θα εκτόπιζε τη λογοτεχνία, την εποχή που δεν θα υπήρχε η ανάγκη να διαβάζουμε» και ότι ο Μπάρουζ θεωρεί πως «οι λέξεις είναι ένας διεθνής, ξεπερασμένος τρόπος να κάνουμε πράγματα, άχαρα όργανα τα οποία τελικά θα εγκαταλειφθούν, πιθανότατα πολύ πιο σύντομα από όσο νομίζουμε». Ο Πάουντ, συνδέοντας την κακή διακυβέρνηση με την κακή γλώσσα, δηλώνει πως «υποφέρουμε εξαιτίας μιας γλώσσας που συγκαλύπτει τη σκέψη (και) αποσιωπά όλες τις καίριες και σαφείς απαντήσεις», ενώ ο ποιητής Ρόμπερτ Λόουελ επιστράτη την προσοχή στο γεγονός ότι «το κερούλι της πόρτας μπορεί να σε κάνει να νιώσεις πιο δυνατά συναισθήματα από κάποιο μεγάλο, προσωπικό γεγονός και να σου ανοίξει έναν δρόμο εντελώς δικό σου».

Αναπάντεχες και ριζοσπαστικές οι σκέψεις των κορυφαίων εκπροσώπων της σύγχρονης λογοτεχνίας, συνθέτουν αδιαμφισβήτητα την πιο ειλικρινή και άμεση απάντηση στην ερώτηση που αφορά το «πώς» και το «γιατί» της δουλειάς τους.

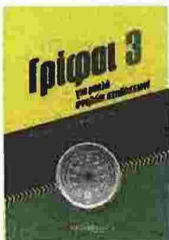

David Lindley
Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑΣ
 Μιφ. Κώστας Σίμος
 Εκδ. Τραυλός

Ρήξη και δημιουργία

Ζούμε σε εποχές αβέβαιες, ασταθείς, «μη γραμμικές», χαοτικές για πολλούς παρατηρητές, όπως συχνά πυκνά ακούμε, διαβάζουμε, σκεπτόμαστε. Είναι ακριβώς αυτές οι πολυποικίλες προσεγγίσεις και εκδοχές που καθιστούν δραματικά επίκαιρη την περίφημη «αρχή» του Χάιζενμπεργκ: «Ο παρατηρητής μεταβάλλει το ίδιο το αντικείμενο της παρατήρησης» – είναι άραγε τα πράγματα όπως τα βλέπουμε ή όπως θα θέλαμε να τα βλέπουμε; Είναι πάνω σ' αυτό το δύσκολο, σύνθετο αλλά και διαχρονικό θέμα της αβεβαιότητας που ο Ντέιβιντ Λίντλεϊ, αστροφυσικός και διευθυντής σύνταξης στα περιοδικά «Nature», «Science» και «ScienceNews», αφιερώνει το ομότιπλο βιβλίο του. Με σημείο εκκίνησης την «κλασική» φυσική επιστήμη και το «αδιάσειστο των νόμων της φύσης», το βιβλίο περνάει σε έννοιες όπως η φύση των γεγονότων αλλά και η επανάσταση της κβαντικής μηχανικής, αφήνοντας τον Χάιζενμπεργκ και συνεχίζοντας με τον Νιλς Μπορ, με τον «σχολαστικό στοχασμό» του, τη δημιουργική συνεισφορά του στον συγκερασμό του παλιού με το νέο. Αντίπαλον δέος αλλά και συμπλήρωμα αυτού του εκπληκτικού τρίπτυχου ρήξης και δημιουργίας της «νέας» φυσικής, ο Αϊνστάιν, η θεωρία της σχετικότητας, η ανατροπή της νευτώνειας θέσης περί απόλυτου χώρου και χρόνου. «Η βεβαιότητα της αβεβαιότητας», ουσιαστικά συμβολή του Χάιζενμπεργκ μέσω της περίφημης αρχής του, στη θεώρηση της οποίας γνώσης, γνώσης που τελικά αφορά κάθε έκφανση της ανθρώπινης καθημερινότητας.

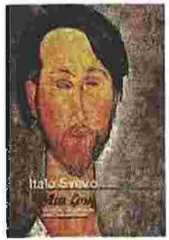
Ακονίζοντας το μυαλό

Νίκος Δρακουμπάνος
ΓΡΙΦΟΙ ΓΙΑ ΜΥΑΛΑ ΥΨΗΛΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ
 Εκδ. Σαββάλας

«Η Μαίρη έβαλε το δηλητήριο στο ποτό του», είπε η Λίζα. «Οχι, η Τζίνα το έκανε», υποστήριξε η Μαίρη. «Εγώ πάντως δεν έχω κάνει τίποτα», ισχυρίστηκε η Τάνια. «Ψέματα λέει η Μαίρη ότι εγώ το έκανα», είπε η Τζίνα. Ο αστυνομός Φασούλας ήξερε ότι μόνο μία από τις κοπέλες έλεγε αλήθεια. Σύντομα κατάλαβε ποια από αυτές είχε δολοφονήσει τον άτυχο κληρονόμο. Ποια; Γρίφοι λογικής, γρίφοι δημιουργικής σκέψης, αριθμητικοί γρίφοι, οφθαλμοπατίες και λοιπές ασκήσεις οπτικής αντίληψης. Γρίφοι εύκολοι και γρίφοι δύσκολοι. Ενα βιβλίο με γρίφους που θα ακονίσουν το μυαλό σας και θα σας κάνουν να απορήσετε με τις ικανότητές σας.

Εσωτερικές τραγωδίες

Italo Svevo
ΜΙΑ ΖΩΗ
 Μιφ. Στέλλα Πεκταριδου
 Εκδ. Ροές

Με έντονη την αίσθηση της μοναχικότητας, αυτής της τόσο «εσωτερικής» ανθρώπινης διεργασίας, ο Ιταλο Σβέβο στη «Μια ζωή», που γράφτηκε στα τέλη του 19ου αιώνα, πραγματεύεται ανθρώπινα πάθη σε μια εκπληκτικά μοντέρνα διάσταση. Η πολυπολιτισμική Τεργέστη, η πάντα διαφιλονικούμενη πόλη, αποτελεί το κάδρο για δημιουργία χαρακτήρων και καταστάσεων, επίσης διαφιλονικούμενων, όπως η κοινωνική ανέλιξη, οι φιλοδοξίες καταξίωσης μέσω της συγγραφής, παράταιροι έρωτες και απαγορευμένα πάθη. Χαρακτήρες άνθρωποι και τραγικοί περνών από το βιβλίο, με πρωταγωνιστή έναν «αντίηρωα» με δραματική κατάληξη.

Γλώσσας εγκώμιο

David Crystal
ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΒΙΒΛΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ
 Μιφ. Γρηγόρης Κονδύλης
 Εκδ. Πατάκη

Αν είναι αλήθεια ότι «μιλούμε όπως σκεπτόμαστε και σκεπτόμαστε όπως μιλούμε», τότε η κατανόηση της προέλευσης και τρέχουσας αξίας της γλώσσας γίνεται όλο και πιο επίκαιρη. Ο Ντέιβιντ Κρυστάλ, εκ των διαπρεπέστερων γλωσσολόγων του κόσμου, ξεκινώντας από τη βρεφική ομιλία και τις πρώτες λέξεις, διατρέχει την εξέλιξη της προφορικής ανθρώπινης επικοινωνίας, «παίζοντας» και γράφοντας για φθόγγους, διαλόγους, κανόνες γραμματικής αλλά και «γλώσσες» που αλλάζουν, «γλώσσες» που χάνονται, «γλώσσες» λέξεων και «γλώσσες» συναισθημάτων, ολοκληρώνοντας εξαιρετικά «ένα μικρό βιβλίο» για τον μεγάλο γλωσσικό κόσμο.